

Er det begått en skammelig urett mot en hel del av våre gode landsmenn?

Hverken jeg eller noen av mine pårørende har tilhørt noen NS-organisasjon, men ved grundig å undersøke forholdene finner jeg at en hel del landsmenn uten skyld er stempelt som forredere, mens de virkelig skyldige går fri. Kan her anførte opplysninger bidra til at forrederstemplet blir visket ut på de uskyldige, så er hensikten hermed nådd.

O. Hedalen.

Som alle nå er oppmerksomme på, var det regjeringen Nygaardsvold og dens partifeller som ved sitt avrustningsprogram la landet forsvarsløst og derved slapp tyskerne inn.

Vi vet også at det var den samme regjering som først mobiliserte etter at tyskerne hadde tømt våre depoter og lagre for allslags utrustning og bevepning, — og som den 7. juni 1940 ga ordre til kapitulasjon for samtlige norske styrker med den begrunnelse at det var håpløst å fortsette krigen da vi manglet ammunisjon og annet krigsmateriell, — hvorpå den overga vårt fedreland til fienden, — lot folket i stikken og brakte sig selv i sikkerhet i London.

Men alle vet nok ikke at det var våre mest framsynte og kloke patrioter som med forferdelse innså faren ved å legge landet forsvarsløst, og som i 1933 stiftede «Nasjonal Samling» og programforpliktet sine medlemmer til å arbeide for å stoppe avrustningsgalskapen og arbeide for et sterkt forsvar, som kunne holde en eventuell fiende ute, og arbeidet iherdig herfor i alle år før krigen.

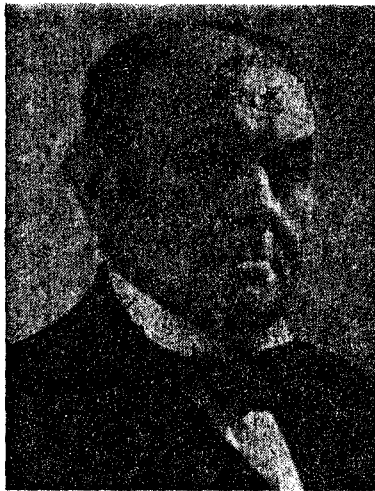
Det var disse kvinner og menn som vurderte riktig og som ville verge vårt lands ære og selvstendighet. — Hadde man i tide lyttet til dissers råd, så hadde vi ingen krig eller krigsforbrytere hatt — tomme fengsler. De mange tusen millioner okkupasjonen kostet landet vilde vært spart, — vi hadde fremdeles hatt et rikt land med fortsatt fremgang, små skatter og en lykkelig befolkning, som kunne følt sig trygg med vårt solide forsvar i behold, vår krone hadde hatt sin fulle verdi.

Etter at tyskerne kom inn i landet meldte en mengde seg til tysk tjeneste.

Det var disse som var de virkelige landssvikere og kunne idømmes straff inntil på livstid etter vår gyldige straffelov. De som påtok seg bøddel-tjeneste ble straffet, de øvrige gikk fri.

Alle som ikke fortsatt vil fordømme uskyldige landsmenn som er straffet *kun* for medlemsskap i NS må her slå en tykk strek — sette et tydelig skille mellom *landssvikere* og *skikkelige folk*.

*

Før fengslingen.

Etter soningen.

Som direktør Dietrich Hildischs lege etter fengselsoppholdet kan jeg bevitne at ovenstående bilde er tatt av ham — Dietrich Hildisch 1949. Vinderen, 22 november 1949. R. Hanheide.

Den 3. desbr. 1940 kunngjorde ekspedisjonssjef (nå fylkesmann) Platou på justisdepartementets vegne at intet var i veien for at endog dommere og offiserer kunne melde seg inn som medlemmer i NS. Dommereden var ikke til hinder herfor. Samtidig skrev ekspedisjonssjefen til samtlige fylkesmenn med anmodning om å gi landets dommere denne beskjed. Brevene sluttet slik:

«Departementet har funnet det riktig å gjøre dommerne bekjent med disse uttalelser for at de dommere, som ønsker å slutte seg til NS ikke skal bli hindret i dette av misforståelser m. h. t. det løfte en slik beslutning vil kreve av dem».

18. september 1940 gikk Stortinget med på at 5 NS-menn skulle bli medlemmer av Riksrådet. Hermed ga selve Stortinget tilkjenne at NS ikke kunne være landssvikere.

Dommerforeningens styre meddelte 30. oktober 1940 at det var en helt frivillig sak om medlemmene ville melde seg inn i NS.

Sakførerforeningens hovedstyre sa det samme til sine medlemmer.

Biskop Berggrav meddelte det samme til biskoper og prester, og oss andre.

Hvis medlemskap i NS mentes å være straffbart så måtte samtlige ovennevnte jurister både frarådet og hindret innmeldelser i NS. — Alle visste at straffelovens § 139 rammer dem som unnlater å anmelde eller avverge en forbrytelse som de har erholdt pålitelig kunnskap om er i gjære.

Det var i tillit til forsikringer fra aller høyeste hold — nemlig regjeringens justisdepartement — ovennevnte stortingsvedtak — uttalelser fra dommer- og sakførerforeningens hovedstyre samt fra kirkens primas, biskop Berggrav — at i titusenvis (60 000) meldte seg inn i NS.

«Nasjonal Samling»s utmerkede program — (som samtlige øvrige politiske partier etter krigen brukte som norm for sitt «fellesprogram») — og som påbød sine medlemmer å arbeide for et sterkt forsvar, bidro også til at gode patrioter sluttet seg til «Nasjonal Samling».

Hvis regjeringen Nygaardsvold ville handlet ærligere mot det norske folk, så hadde den den 3/12—1940 (istedetfor forannevnte kunngjøring) meddelt folket at medlemskap i «Nasjonal Samling» (NS) ville bli ansett som straffbar støtte til fienden. NS ville da ikke fått et eneste medlem under krigen.

De rettsugyldige landssvikianordninger, — som har kostet vårt folk så mange lidelser, sorger og tårer, — ville ikke blitt skrevet.

Men uten disse anordninger ville vår regjering stått oppradd for noen å velte skylden for egne misgjerninger på. Derfor gikk vår Londonregjering — etter at kunngjøringen av 3/12 1940 hadde satt innmeldelsene i NS i sving — i gang med i dølgsmål å lage de overflødige straffeanordninger hvorved nettopp de medlemmer, som var narret inn i NS, skulle straffes for dette medlemskap.

Hvis et medlemskap i «Nasjonal Samling» var straffbar støtte til tyskerne — hvilken straff hadde så de gjort seg fortjent til som bevirket at 60 000 slike støtter gikk inn i «Nasjonal Samling»?

Anordningene var ikke rettsgyldige. Ifølge Grunnlovens § 17 har Kongen kun rett til å gi midlertidige anordninger som angår Handel, Næringsveie, Toll og Politi.

Enhver lov skal være kunngjort på handlingstiden. Borgerne skal vite hva de har å rette seg etter, skriver professor Skeie.

Men denne lov ble først kunngjort flere år etter handlingstiden. Terje Wold — en av anordningens fedre — skrev i august 1948 i flere aviser at anordningene ikke ble kunngjort før etter krigen, fordi Heimefronten hadde frarådet det av frykt for repressalier fra tyskerne.

Scharffenberg sa i et foredrag (ref. i Vaart Land 25 oktober 1948):

«De menn som før krigen eller i 1940 ved sin handling eller mangel på handling ikke viste seg voksne til å se klart eller bære det ansvar som var pålagt dem, skulle trekke seg tilbake fra den politiske arena». Han fant det klart at de ikke hadde evne til å lede landets politikk. Videre sier han: «Jeg har en mistanke om at de menn, som hadde ansvaret for begivenhetene i 1940 søker gjennom landssvikoppgjøret å *rette folkets hevnfølelse mot de såkalte landssvikere og gjøre dem til folkets syndebukker*».

Allerede 24. desbr. 1947 skrev han i Morgenbladet:

«Rettsoppjøret er ensidig, det rammer bare den tapende part, men den regjering og det parti som har skylden for 1940, har hittil gått fri. Delvis har *den fanatiske forfølgelse hatt til hensikt å lede oppmerksomheten bort fra spørsmålet om skylden for at ulykken og skammen rammet Norge*».

Den kjente h.r.advokat Kluge, som var Milorg-sjef i Stavanger, skriver: «*Det er ikke noe rettsoppjør i det*

hele tatt, men en forfølgelse av minoriteten for å avlede oppmerksomheten fra egne begåtte feil».

Stortingsmann Moseid sa (uimotsagt) i Tinget: «*Ingen skulle vært straffet for landssvik, som ikke kunne dømmes etter våre uomtvistelige lover som har vært enslydende fortolket i mer enn 40 år. Samfunnet er ikke tjent med at mennesker, som ikke har fortjent det, får landssvikstemplet på seg*».

Professor dr. jur. Skeie skriver i sin brosjyre «Landssvik: «Bli en kjent skyldig etter anordningene av 1944 er han gjort æreløs for resten av livet. *Han blir fradømt det vesentligste av sine midler, — utelukket fra retten til selvstendig erverv og faktisk også rett til arbeid i andres tjeneste, og vanæren rammer tillike hans pårørende. — Vi har aldri i vår historie hatt en sådan rettsløshet*».

O.r.sakfører Ueland skrev i Stavanger Aftenbl. m. fl.: «Mitt arbeid som forsvarer i landssviksaker har ført meg opp i så megen urett og bunnløs ulykke at jeg tror ikke folk vet hvor megen sorg og ulykke oppgjøret har ført med sig, hvor mange uskyldige er rammet, — hvor mye urett er begått. Jeg kjenner en familie hvor 6 personer i fortvilelse begikk selvmord. Det er gått en bølge av fortvilelse og selvmord over landet. De som har hatt anledning til å få det hele i normalt gjenge igjen har sviktet sin oppgave. Jeg tenker her på geistligheten og pressen. Det er så mye mer beklagelig — som de det går ut over ikke har fått anledning til å forsvare sig. Pressen har fråstet i ref. om mishandling, tortur og alt det gale som landssvikene har gjort. — Dette kunne vært forståelig, hvis man samtidig hadde satt et skille mellom de NS-folkene som *har begått handlingene* — og *de uskyldige NS-folkene*, men dette er *aldri* blitt gjort», skriver Ueland.

Noe av det tristeste ved landssvikoppjøret er at det her — som ofte ellers — går verst ut over småkårsfolk. De av justisdepartementets landssvikavdeling innhentede yrkesoppgaver viser at omlag halvparten av fangene er arbeidere — lønsmottakere. Disse hadde i tillit til forannevnte forsikringer meldt seg inn i NS.

Mange oppfattet kunngjøringen som et ønske fra regjeringen om å styrke dette lille forsvarsvennlige NS-parti, som kunne bli til god hjelp når tyskerne skulle drives ut igjen.

Disse småkårsfolk hadde ikke råd til å engasjere en dyktig og dyr advokat som forsvarer. Heller ikke hadde de bekjenskaper blant makthaverne som kunne hjelpe dem. I fengslet behøver ikke den velsituerte å ha bekymring for sin familie. Den fattige plages derimot ved tanken på familien, som går hjemme og fryser og svelt, — særlig på sine unger som hundses, skjønt det eneste de kan bebreides er uforsiktighet i valg av far — som er blitt stemplet som landsforræder.

Det var disse småkårsfolk som ved sin stemme hadde hjulpet de menn inn i storting og regjering, som dannede det dårligste storting vi har hatt, og en regjering som iflg. Langeland har verdensrekord for uduelighet. Nå ofres disse uskyldige mennesker for at disse udueligheter, som brakte ulykken over vårt land, kan gå fri.

Disse ulykkelige mennesker er blitt i den grad forfulgt at om en familie forsøkte å skaffe dem husly, så ble familien selv av den grunn oppsagt fra sin leilighet.

Mishandlinger.

Av plasshensyn kan jeg kun nevne ett av tusener tilfelle og refererer litt fra Øyvor Hanssons beretning om foregangsmannen, menneskevennen, æresdoktoren og grunnleggeren og stifteren samt mangeårig leder av De-No-Fa, ingeniør, generaldirektør Dietrich *Hildisch*, som av hvalolje og sildolje greidde å fremstille utmerkede produkter for margarinfabrikasjon og derved på en avgjørende måte reddet vårt land fra fetthunger under 2 verdenskriger.

Han meldte seg inn i «Nasjonal Samling», og etter krigen skulle han, — som så mange andre — straffes for sin politiske overbevisning. Denne 78-årige mann ble av hjemmestyrkene slept ut av sitt hjem og satt på en lastebilplan, mens hans hustru ble liggende bevisstløs på marken uten at det ble tatt hånd om henne. Under en hylende mengdes jubel og ufyselige hånende tilrop, kjørtes han til Møllergt. 19 og sattes i en selle etter å være sparket i underlivet så han fikk tosidig brokk. Hans hus på Drammensveien ble tatt og hans verdifulle inventar stjålet eller solgt. Selv familiegravstedet ble solgt.

Hans hustru var meget rik, hadde særeie og var *ikke* NS, men også hennes formue ble ranet. Hun døde i den største elendighet på øya «Lille-Oust». Eteparets eneste sønn døde etter en 8 timers appell på Ilebu. Liket ble puttet i en sekk og kjørt vekk. — Datteren ble nådeløst revet bort fra sine 3 barn og fengslet. Hennes minste var da 9 måneder.

Etter to års uendelige lidelser ble *Hildisch* sluppet ut. Hans såkalte bobestyrer nektet ham lenge penger til underhold og til de av legen forordnede legemidler. Hans eneste dress hang som filler på hans avmagrede kropp. Undertøy fikk han av venner.

I et brev til *Hildisch* av 26. november 1948 meddeler Helsedirektoratet at p. g. a. den begrensede bevilgning kan hans søknad om bidrag til kjøp av kostbare legemidler ikke imøtekommes.

På spørsmål hva han følte under alt dette, svarte han: «Jo, han følte sin gode samvittighet i pakt med Gud som ga ham krefter til å bære alt med løftet hode».

«Det jeg led var jo for intet å regne mot hva vår Frelser måtte lide for oss».

Generaldirektør *Hildisch* sovnet inn stille og lykkelig 16. september 1949, 82 år gammel.

Respekt for døden.

Før krigen var det så at når en ved døden har fremstilt seg for vår høyeste og rettferdigste dommer, så har skikkelige folk innstillet all forhånelse, forfølgelse og fordømmelse av den døde.

Annerledes er det nå. De kvinner og menn som av foran anførte grunner hadde latt seg innskrive i NS, blir ved døden sjikanert tillikemed deres pårørende.

Det er trist å se, at de mest aggressive finner man også toppfigurene blant kirkens menn med bispen

Berggrav i spissen. — Biskop Schjelderup, sokneprest E. Poulssen, sokneprest Ljostveit m. fl. unntatt.

I 1945 vedtok således Oslo menigheters fellestråd forbud mot minnesmerker på NS-medlemmers gravsteder. Vedtaket ble godkjent av stiftsdireksjonen og Kirkedepartementet. Nylig er det foretatt en betydningsløs forandring heri.

Hvem har skylden?

Noen vil kanskje ved fordømmelsen av Nasjonal Samlings medlemmer henvisse til ledelsens (*Quislings*) begåtte feil. (Hans synder har jeg ikke kjennskap til). Men det kan da ikke gå an å straffe samtlige innskrevne medlemmer av et politisk parti for feil, som ledelsen mulig har begått.

Det har vel aldri av en norsk regjering og dens partifeller i Stortinget blitt begått slike for land og folk skjebnesvangre og ulykkelige handlinger som Nygaardsvoldregjeringen og dens partifeller har gjort seg skyldig i.

Det er nettopp de feil disse begikk ved å avruste, som var årsak til at forsvarsvennlige kvinner og menn i 1933 stiftet «Nasjonal Samling» og arbeidet imot å legge landet forsvarsløst.

Det var nettopp Nygaardsvolds regjering og partifeller som har den hele skyld for at tyskerne ble lokket inn i landet på grunn av manglende forsvar, — for okkupasjonen, — for alle de lidelser vårt folk ble utsatt for, — tortur, sult og nød, — for alle de liv som ofredes under kampen for Nygaardsvoldregjeringen og dens partifellers synder mot fedrelandet, — for alle de tusen gode nordmenn som i tysk fangenskap var utsatt for ubeskrivelige lidelser og mange pint i hjel, — for de mange som også her ble pint på det frykteligste av tyske og norske sadister, ofte med døden tilfølge, — for at hele Finnmark og Nord-Troms ble brent og 75 000 personer ble husville og mistet alt, — for all den urett som etter krigen er begått mot egne landsmenn ved å ribbe dem for alt de hadde spart sammen, — for langvarige helsenedbrytende fengselsstraffer i usunne fengsler, hvor disse uskyldige landsmenn sultes og mishandles, — for alle de selvmord som uskyldige mennesker i fortvilelse har begått, fordi de er brennmerket med forræderstemplet og ikke øyner utvei til hverken hus eller levemåte, — for alle de tusener nervevrak, som kommer ut av fengslene eller i håpløs fortvilelse har mistet mot og evne til å ta fatt på arbeidet igjen, om arbeid i det hele tatt er å oppdrive. Mange må sendes til sinnsykeanstalter, — og så alle de dødsdømte og henrettede. Det må være så sin sak for Konge og regjering å avslå benådning for disse. — Hertil kommer de hundretusener av deres pårørende, som påføres sorg og skam,

Bigamiloven i friskt minne.

I annen rekke kommer de økonomiske tap (mange milliarder) som Nygaardsvoldregjeringen og dens partifeller påførte landet. Statsråd Hønsvald skriver:

«De tap tyskerne påførte oss går opp i så høye tall at de ligger utenfor vår forestillingskrets. For disse beløp kunne vi bygd en villa til 20 000 førkrigskroner til hver eneste familie i landet».

Ifølge en oppstilling jeg så, koster fengselsoppholdet for fangene 1/2 million kr. pr. dag. Tapte arbeidsytelse går kanskje opp i et lignende beløp. En avis skriver i dag at landssvikoppjøret koster hittil 2 milliarder. Hertil kommer de mange milliarder det koster å bygge opp igjen landet og dets forsvarsberedskap.

Alle her oppregnede synder mot folk og fedreland — og langt flere — har Arbeiderpartiets ledere i regjering og storting begått, men det går da ikke an å gjøre partiets mange tusen medlemmer ansvarlige for hva deres uduelige ledere har gjort seg skyldig i og straffe samtlige i partiet innskrevne medlemmer for dette medlemsskap. Det ville være en i høyeste grad urettferdig handling.

Likeså urettferdig og meningsløst er det å straffe samtlige passive medlemmer av Nasjonal Samling for sine ledes mulige feil.

Det opplyses nå at bøter og inndragninger fra «landssvikerne» er 141 millioner, men det er med disse inndragninger som med skattene, folket blir tilsvarende fattigere.

Verst er det med vårt forsvar. Til 1919 hadde vi et forsvarsbudsjett på 70 mill. og 3500 lønnet befal foruten et tallrikt, veltrent og rutinert distriktsbefal. Arbeiderpartiets representanter foreslo hvert år hel avrustning. Ved Venstres hjelp fikk de bevilgningene ned til 30 mill. og det fastlønnte befal redusert til 1300 og distriktsbefalet helt sløyfet. Nå bevilges årlig 300 mill.

Kommanderende general Holtfodt uttalte i tinget i 1932 at *dette var å kaste det norske folk blå i øynene* og inngi folket den illusjon, at Norge var beskyttet av et militært forsvar.

Kommanderende general og sjef for generalstaben Bauck sa bl. a. at han ikke ved å forholde seg taus ønsket å bli skyldig i et *folkebedrag* som kan bli en katastrofe for landet.

Katastrofen ved dette *folkebedrag* fra arbeiderparti-representantene kom i 1940.

Før 1905 hadde vi en fagmann — en av landets dyktigste generaler — general Olson til som sjef å ordne alt for krig. Det gikk bra.

I 1914 hadde vi den erfarne dyktige general Holtfodt som sjef til å ordne og lede — likeså i 1916 da tyskerne hadde tenkt å ta oss. Alt gikk etter beregning bra.

I 1940 hadde vi ingen slik dyktighet til å forberede landet for den ventede krig. Det gikk verre enn verst.

Vi som har vært på moen vet at ved større troppe-manøvrer er det en general som har kommandoen og leder det hele. Vi har aldri hørt eller sett at man tar en rekrutt fra geleidet og setter i generalens sted.

I dag sitter og har lenge sittet en *rekrutt* i forsvarsdepartementets sjefstol og har den øverste ledelse av den norske krigsmakt til lands, til sjøs og i luften.

Vår statsminister er en gammel forsvarsfiende, som iflg. Arbeiderbladet for 9. mars 1928 har vært vant til å rusle inn og ut av fengslet for arbeidssaken (spredning av antimilitære skrifter til soldatene).

De som i tinget representerer fornuffen har gjentatte

ganger krevet rekrutten fjernet og erstattet med en fagmann — en av landets dyktigste og mest erfarne offiserer, men regjeringssjefen og arbeiderpartirepresentantene i Stortinget holder krampaktig på rekrutten. — De har altså ennå intet lært av krigen.

På grunn av altfor sen mobilisering fikk tyskerne god tid til å tømme alle våre depoter og andre lagre for alt vi hadde av bekledning, utrustning og bevepning for vår hær. Nå mangler vi alt.

Vi har en felles grense mot Russland på henved 20 mil. På sin side av grensen kan russerne samle alle de tropper og alt det krigsmateriell de ønsker.

Russerne har allerede ferdig 2000 undervannsbåter og andre båter, som skal anvendes i Atlanterhavet og Nordsjøen m. fl. steder. Selv har de ingen isfrie havner, men på norskekysten finner man dem.

Når det passer russerne kan de ta Norge i et glefs, da vi intet har å stå imot med til hjelpen engang kommer. Hvis det forsøkes å få russerne ut igjen, så er det håpløst, og det vil føre til landets fullstendige ruin. Vi blir behandlet i likhet med så mange andre småstater som russerne har tatt sig av.

*

C. J. Hambro skriver i sin bok «Historisk supplement» om Arbeiderpartiets holdning til landets forsvar i årene mellom første og annen verdenskrig: «Men uten stans pågikk arbeidet for å undergrave landets forsvarsvilje og forsvarsevne og nedsette selve muligheten for et nasjonalt forsvar».

Oberst Jørgensen skrev i Morgenbladet 28. april 1947 at hvis regjeringen hadde mobilisert i tide, så hadde vi høyst sannsynlig ingen krig fått. Det er de fleste sakkyndige enige om.

Major Sagen skriver i sin bok «Eit politisk Fallitbu» at hadde Nygaardsvold mobilisera i tide, hadde me ingen krig havt. Det tyske angrep på Norge «let seg jo berre setja iverk mot eit land, der den militære uenfoldigheta hjå styremaktane var total grenselaus».

Scharffenberg sier: «Regjeringen feilet av mangel på vurderingsevne, dog blir en skipper ikke frikjent om han av uduelighet kjører skuten på grunn». (Morgenbladet 15. oktober 1948).

Major Langeland skriver i «Dømmer ikke» side 33 —34, at det er grunn til å fastslå at det bare var Regjeringens uduelighet og manglende vilje til å bruke de små forsvarsmidler vi hadde, som fremkalte tyskerne angrep . . . Det er således regjeringen Nygaardsvolds misgjerninger som har ført krigen over oss. — Det er denne Regjering som har ansvaret for alle verdier som har gått tapt og alle milliarder vårt ødelagte forsvar hadde kostet oss.

Nasjonal Samling (NS) hadde før krigen så få medlemmer at partiet ikke kunne få en eneste representant i Stortinget, og følgelig hadde partiet ingen innflytelse på begivenhetene før krigen. Da regjeringen Nygaardsvold den 9. april flyktet, tok Quisling regjeringsmakten, men tyskerne ville *da* ikke ha ham i denne stil-

ling, også fordi hans tilhengere var for fåtallige, hvorfor han måtte trekke seg tilbake.

Regjeringen Nygaardsvold var fullt klar over at den ved å legge landet forsvarsløst hadde det hele ansvar for at tyskerne uhindret slapp inn, og dermed også ansvaret for krigen med all dens elendighet.

Denne regjerings menn la nå sine hoder i bløt for å finne noen syndebukker å velte ansvaret på. Helst måtte det bli Nasjonal Samlings folk, som hadde vært regjeringens argeste og brysomste motstandere ved helt fra 1933 å motarbeide regjeringens avrustningsarbeide, men da partiet var så ørende lite, var det vanskelig å lage syndebukker av dette parti. — Men så hendte det noe.

Justisdepartementets ekspedisjonssjef kom med forannevnte kunngjøring, og først da begynte masseinnmeldelser i Nasjonal Samling.

Samtidig meldte som før nevnt mange dårlige individer seg direkte til tyskeres tjeneste.

Mange av disse oppførte seg langt verre mot landets befolkning enn tyskerne og gjorde seg overmåte forhatte blant folk over det hele land. Her var regjeringen heldig, — her fant den syndebukker nok.

Ved pressens og sine meningsfellers hjelp var det lett å opparbeide en hatefull hekseprosess-stemning mot NS, og denne stemning steg etter hvert og derved ble oppmerksomheten ledet bort fra regjeringen, som hadde ansvaret, — og etterhånden fikk man det til at det var NS som hadde skylden for at tyskerne slapp inn — og for krigen.

Etter Justisdepartementets før nevnte kunngjøring hadde også masseinnmeldelser i Nasjonal Samling tatt fart, og ved de ugyldige straffeforordninger ble medlemmene gjort til landssvikere.

Stemningen blant endel av folket var så opphisset at det var farlig å forsøke på noen orientering, — og det er det kanskje ennå.

Det utartet seg til den rene forfølgelse mot NS, de ble jaget som fredløst vilt. Presten Trædal betegnet den i Stortinget som menneskejakt, mens Moseid kalte anordningene for „*Jaktloven*“.

Forfølgerne hadde glemt at det var det vesle NS-partiet før krigen som helt fra 1933 sendte foredragsholdere rundt i landet for å advare mot avrustning og arbeide for et sterkt forsvar, — videre at de NS-folk som senere kom til — først kom da tyskerne hadde tatt landet, — videre at ifølge forsikringer fra høyeste hold var intet til hinder for å være medlem av NS — og at 4 høyesterettsdommere erklærte at medlemsskap i NS ikke var rettsstridig, og at våre fremste rettslærde er enige heri.

Minister Skancke var dømt til døden. Hans forsvarer, høyesterettsadvokat dr. jur. Øvergaard, ville ha saken (dommen) prøvet ved høyere rett og fremlå ved bevisopptakelsen i november 1947 den forsmedelige kapitulasjonsavtale. Som vitner ble ført selveste statsminister Nygaardsvold og statsrådene Koht og Ljungberg. Samtlige uttalte under ansvar som vitner at de

aldri hadde sett denne kapitulasjonsavtale av 10. juni 1940, hverken i London eller etter at de kom hjem. — Skancke ble skutt.

Det kgl. Utenriksdepartement opplyser 21. februar 1948 at den kgl. legasjon i Stockholm den 6. juli 1940 sendte med kurér omhandlede kapitulasjonsoverenskomst til det norske Utenriksdepartement i London, — og at den ble utkvittert av Nygaardsvold, Ljungberg og Koht.

Det er lett å forstå at ved denslags vitneprov kan man ikke feste lit til dommer avsagt mot NS-folk.

Det forlanges endog at menigmann skal forstå — hva de 4 høyesterettsdommere og hundrede andre rettslærde ikke forstår, nemlig at medlemsskap i Nasjonal Samling er straffbart.

Domstolene i dag dømmer alle for å være skyldige uten å ta *de* hensyn vår strafferett krever det *skal* tas. Stikk i strid med de tiltaltes forklaring slår retten fast: «*Han erkjenner at han var medlem av Nasjonal Samling og var sig bevisst at det var rettsstridig og at han derved støttet fienden i råd og dåd*».

Denne usannhet begår alle landssvikdommere bevisst. Og når de *det* gjør, så er det fordi de ikke kan dømme et NS-medlem skyldig etter § 86 uten å pådikte ham dette at han har vært medlem for å gagne fienden og skade sitt land. Dette er justismord en masse når alle eraktes landssvikere å være», skriver Vardaas i sin bok.

Jeg har tillatt meg å referere noen utdrag av *Bjørn Vardaas'* ypperlige bok «*Grunnlovbrudd*» — en bok alle burde lese. Han skriver: «I sin brosjyre side 15 skriver bispem Berggrav: «Bare den erklærte åndssvake kan bli *hørt* med at han ikke forsto (at medlemsskap i NS var lovstridig). Her må en spørre: Var Berggrav åndssvak den 23. oktober 1940, da han skrev det beroligende brev til prester og oss andre? — Og høyesterettsdommerne Altn, Hanssen, Fougner og Larssen — er de eller var de åndssvake da de i 1945 i høyesterett voterte for at det ikke var straffbart å være medlem av Nasjonal Samling?? — til støtte for sin oppfatning påberopte de sig de fremste straffelovs eksperter vi hadde, nemlig riksadvokat Kjerschow og professor dr. jur. Skeie. Og professor Castberg, h.r.-advokat milorg.sjef Kluge, dr. jur. Smedal, major Langeland, generalkonsul Harsem, o.r.sakfører Ueland, stortingsmann Moseid og tusener andre av vårt lands første menn som er fullt enige med de nevnte fire høyesterettsdommere. Er også disse åndssvake???

I saken mot professor Adolf Hoel uttalte statsråd Johan Melbye som vitne: «Og denne mann, som vi kan si har levet hele sitt liv i kamp for Norges interesser, står i dag anklaget som landssviker. Jeg er harmfull, — jeg er mer og mer full av harme, når jeg tenker på alt han har måttet gjennomgå, han som faktisk må regnes som en av landets store menn».

Dr. jur. Smedal skriver i sin bok, side 97: «Min kollega i Ishavskomiteen, Adolf Hoel, er blitt fengslet som landssviker. Hele hans liv har vært et utrettelig arbeid

for å hevde norske interesser i nord og syd. Uten ham hadde vi ikke hatt suvereniteten over Svalbard med de veldige kullgruver, og vi hadde heller ikke i rette tid fått gjennomført okkupasjonen av et stort område på det antarktiske fastland.

Er Hoel og Melbye også åndssvake? Nei — det er nok våre fremste jurister og beste menn med det klarreste hode som finner Nygaardsvolds straffeanordninger rettløse. De som bisto Nygaardsvoldregjeringen med å lage disse rettsugyldige anordninger var høyesterettsjustitiarius Paal Berg, høyesterettsdommer Erik Solem, advokat Sven Arntzen og cand. jur. Jens Chr. Hauge (rekrutten som har den øverste ledelse av vårt lands krigsmakt).

Avokat Arntzen strever med å forsvare de beryktede anordninger, som er ugyldige bl. a. fordi de ikke ble bekjentgjort før etter krigen. Han skrev siste vinter i Morgenbladet at anordningene var kunngjort i radio. Han måtte likeså godt som justisminister Terje Wold vite at dette ikke var riktig, Radioapparatene var forøvrig forlengt inndratt.

For å få de passive dømt etter § 86 er man gått over til å påstå at krigen varte etter 10. juni 1940. Jeg refererer derfor kapitulasjonsoverenskomsten med tyskerne, *hvorav sees at krigen var slutt mellom Norge og tyskerne* i Norge 10. juni 1940:

Kapitulasjonsoverenskomsten.

Nedenfor gjengis kapitulasjonsoverenskomsten mellom den norske overkommando og den tyske overkommando i Norge av 10. juni 1940:

§ 1. Alle norske stridskrefter legger våpnene ned og forplikter sig til ikke å gripe til våpen igjen mot det tyske rike eller dets allierte sålenge den nå pågående krig varer.

§ 2. Den norske overkommando utleverer straks de tyske krigsfanger som er i dens varetekt samt en liste over de tyske sårede og fanger, som måtte være brakt ut av landet.

Den tyske overkommando overtar oppsynet over de tyske og allierte sårede. Sykebehandlingen foretas av ansvarlige norske institusjoner.

§ 3. Den norske overkommando sørger for at alle våpen legges ned og overleveres sammen med alle militære transportmidler tillands og tilsjøs, forråd og ammunisjon, materiell, brenselstoffer i ubeskadiget stand.

Forråd som ikke kan overleveres skal det gis fullstendig fortegnelse over, likeledes over alle fartøyer over 100 tonn.

Den tyske overkommando forplikter sig til å frigi de transportmidler som er nødvendige til befolkningens forsyning, og over disse skal det settes opp en fullstendig og utvetydig liste.

§ 4. Etter utleveringen av de tyske krigsfanger, samt våpen og militærutstyr, vil den tyske overkommando tillate offiserer, underoffiserer og menige, som er yrkesmilitære å vende tilbake til sine hjemsteder. Yrkesmilitære har valget mellom å gi sitt æresord på ikke å kjempe mot det tyske rike eller dets allierte i denne krig, — eller ærefullt krigsfaugenskap. Offiserer får beholde sine personlige våpen.

§ 5. Den norske overkommando skal straks gi den tyske overkommando en fortegnelse over alle utførte kamphindre, f. eks. land- og sjøminer, sperringer, forberedte sprengninger (også de som er utført av allierte tropper), med skisse over hvor de ligger, samt en skisse over alle sambandsmidler (ledningsnett, radio m. v.).

Den norske overkommando stiller til rådighet for den tyske

overkommando i dens område forhåndenværende fartøyer og andre redskaper som trengs til å fjerne kamphindre tillands og tilsjøs som er nevnt i forrige avsnitt. Den norske overkommando sørger for at flyplassene „Bardufoss“ og „Skåland“ snarest settes i brukbar stand.

Den norske overkommando skal videre straks avholde seg fra å bruke de forhåndenværende sambandsmidler til å kommunisere med utlandet, og sørger for at det heller ikke gjennom sivile myndigheter eller privatpersoner finner sted noen radio-, telefon- eller telegrafkorrespondanse med de stater som det tyske rike er i krig med.

Grenseforbindelsen med Sverige og Finland opprettholdes i det omfang de økonomiske forhold krever det.

§ 6. På forlengende av og mot vederlag stiller den norske overkommando til rådighet for den tyske overkommando sjøtransportmidler under sjøkyndig ledelse i nødvendig omfang for militærtransporter.

§ 7. Den demobilisering som allerede er innledet av den norske overkommando, gjøres også gjeldende for de norske tropper i Finnmark. Bestemmelsene om å legge ned og avlevere våpen og utstyr osv., gjelder i samme utstrekning for dem. Inn-til grensevaktene er endelig ordnet, skal disse som hittil ha vakt under befaling av fylkesmannen i Finnmark under navn av henholdsvis Grensevaktpolitibataljon og Grensevaktpolitibatteri.

§ 8. Den norske overkommando gir de ansvarlige myndigheter ordre til å imøtekomme de krav som den tyske overkommando måtte stille m. h. t. los-, sjømerke — eller fyrvesen samt m. h. t. værvarsling for å beskytte Norge og sikre skips- og luftfarten.

§ 9. Denne avtale trer i kraft øyeblikkelig. Den tyske sambandsoffiser ved den norske overkommando har fullmakt til å ordne detaljspørsmålet i forbindelse med avtalen. Avtalen er utferdiget i 5 tyske og 5 norske eksemplarer. I tvilstilfelle legges den tyske tekst til grunn.

Trondheim, den 10. juni 1940.

For den tyske overkommando:

Buchenhagen (sign.).

oberst i Generalstaben.

For den norske overkommando:

R. Roscher Nielsen (sign.)

oberstløytnant i Generalstaben.

*

Så langt ned har regjeringen Nygaardsvold og Stortinget brakt det stolte, selvstendige og frihetselskende norske folk, at det må skrive under på slike betingelser.

Det er ikke alene sørgelig, *men det er stor skam*. — Og enda er det mange som ikke er oppmerksomme på hvor vi har de virkelige landssvikere.

Det var for dette arbeid Nygaardsvolds medskyldige i regjering og Storting bevilget ham av statskassen kr. 12 000 årlig — 40 kr. pr. dag så lenge han lever. Det skulle være en påskjønnelse.

Rettsoppgjøret.

En norsk jurist — nå bosatt i Amerika — skriver i et privatbrev:

«Når jeg under krigen leste om den uvurderlige innsats som den norske handelsflåte og de kjekke norske sjømenn og frivillige norske stridskrefter gjorde på de alliertes side, følte jeg meg stolt av min norske herkomst

Men når jeg i dag leser om rettsoppgjøret i Norge og analyserer det på grunnlag av de juridiske prin-

sipper jeg har lært i Amerika, da skammer jeg meg over mitt norske fødeland.

Jeg kjenner personlig en av disse landssviksakene fra a til å. De tiltalte var ikke NS-medlemmer. Jeg har utskrifter og rapporter i lange baner og anser saken for en av de største skandaler som er forekommet i det norske rettsvesens historie.

Høyesteretts dom er både uforståelig og uforstående. Men det er lagmannsrettens prosedyre og fantastiske fabrikkasjon «bevisets fakta» som setter kronen på verket.

Urettfærdigheten er åpenlys og himmelropende. Hele forhøret er en sådan grov krenkelse av anerkjente juridiske prinsipper, at jeg neppe tror man kan finne sidestykke hverken i Hitlers Tyskland eller bak jernteppet. Den eneste sammenligning jeg kan tenke meg er hekseforfølgelsene i det 17. århundrede.

Om detaljene i en slik sak ble kjent blant det amerikanske publikum, er jeg redd for at Norges høye anseelse i Amerika ville dale som et stjerneskudd.

Rettsoppgjøret er den største landsulykke som har rammet Norge, — svartedauen og den tyske okkupasjon innbefattet.

Harald Hårfagre *samlet* Norge, den norske etterkrigsregjering har atter *delt* landet. — Skal retten til å tenke selvstendig også bli inndratt og monopolisert av de norske myndigheter?

Ordet «Quisling» er nå blitt anerkjent som et synonym for forredere i de fleste verdensspråk. Om ikke de norske myndigheter snart tar til vett, vil uttrykket «norsk rettfærdighet» snart bli ensbetydende med «justikermord».

New York, den 4. september 1949.

Med høyaktelse

Harold Swenson (sign.)

Nasjonal holdning — ? ?

På hver av to nabogårder i Lier bodde en militær befalingsmann. Den ene av disse var en glødende patriot som med forferdelse så hvordan avrustningspartiet ødela vår militære forsvarsberedskap. Han gikk derfor inn i Nasjonal Samling, som ifølge sitt program motarbeidet avrustningsgalenskapen, og da man i radio 9. april hørte at det var kommet fiender inn i landet, hastet han avsted sammen med NS-gutter og andre til nærmeste samlingsplass og kjempet tappert mot tyskerne, inntil Kongen og regjeringen ga ordre til kapitulasjon.

NS-mannen gjorde sin plikt mot land og folk og satte sitt liv på spill, men ble etter freden satt under tiltale for *unasjonal* holdning. Befalingsmannen på nabogården som satt heime mens krigen sto på, ble derimot i egne og andres øyne sett på som en med *utmerket* nasjonal holdning. Han fant seg endog kallet til å foreta utrenskninger i bygden. Folk som bekjente seg til Nasjonal Samling og derved forpliktet seg til å forsvare sitt land, måtte ikke tåles.

I Morgenbladet nr. 24 for i år leste jeg at en hotell-eier fra Drammen — Heggum — hadde en sønn, som

under krigen opptrådte så aggressiv mot tyskerne at de dømte ham til døden. Guttens far måtte for å redde gutten fra å bli hengt eller skutt gå inn på å bli kommisarisk leder av «Hotellforbundet». For dette ble han etter krigen dømt — likesom hans hotell ble satt under forvaltning.

Det var altså blitt farlig her i landet å ha slike sønner som vil forsvare sitt fedreland, og at slike sønners far vil hindre at de blir utryddet av fienden er straffbart.

I Aftenposten for 20. mars 1948 leste vi at noen politimenn var tiltalt for medlemskap i Nasjonal Samling (NS). Den ene hadde stått i NS til 30. november 1941 og den annen til ved påsketider 1942.

Retten anførte at det ikke var noen grunn til å tvile på deres nasjonale sinnelag, men ifølge anordningene måtte de fradømmes sine stillinger. — I likhet med tusener andre nasjonalt innstilte ble de satt på bar bakke med sine familier uten rett til å arbeide og skaffe seg fortjeneste.

Det er ikke likhet for loven. — Med administrasjonsrådets samtykke hjalp rådmann Hartmann og ordfører Trygve Nilsen tyskerne med 200 mann til å holde Fornebu flyplass i orden så lenge vi var i krig med tyskerne.

Ordfører Skjånes i Trondheim skaffet tyskerne hele 2000 mann til å lage flyplass på Verneş. Disse flyplasser måtte tyskerne ha for å kunne bombe våre byer og våre militære avdelinger som kjempet mot tyskerne.

Straffelovens § 86 bestemmer fengsel fra 3 år inntil på livstid for en enkelt manns innsats som hjelp til fienden. Hvilken straff de skal ha som bistår fienden med 200 à 2000 mann, står det intet om. Men Trygve Nilsen ble rådmann i Oslo og Hartmann ble dekorert og ble statsråd — og Skjånes ble fylkesmann.

*

Nygaardsvoldregjeringen som laget de rettsugyldige anordninger med 10 års rettighetstap, synes å ha manglet evne til å forstå at de tusener, som i byene etter soningen sattes på gata — uten eksistensmidler — og uten rett til å arbeide og skaffe sig fortjeneste — ikke i ti år kan gå nakne, uten hus — og at ti år mellom to måltider er for lenge.

Det har forbauset meg at de menn og aviser som gir seg ut for å ivareta småkårsfolkets interesser, men har favorisert det parti som brakte disse og alle andre i ulykke — nå er de som mest hatefullt forfølger disse uskyldig straffede, og vi som forsøker å tale disses sak, nektes spalteplass.

Selve mesteren sa (Joh. kap. 8): «Den av eder, som er uten synd, kaste første stenen på henne». — Det ble den gang ikke kastet noen sten.

Jeg mener at de som er de ivrigste — både redaktører og andre — til nå å stene sine medmennsker, og er de mest hatefulle til å forfølge de passive medlemmer av Nasjonal Samling, som ikke kan dømmes etter gyldig norsk lov for noen som helst lovstridig handling, — disse forfølgere må snarest stryke en setning i sitt Fadervår, som stiller visse betingelser for at de selv kan få forlatelse for sin skyld.

Hvis de ikke gjør det, så kommer hykleriet til å ta aldeles overhånd.

Likhet for loven.

De som meldte seg til tyskerne og utførte bøddel-tjeneste kunne ifølge norsk lov, og etter anordningene, straffes — og de ble også straffet.

Men det meldte seg 250 000 mann for å hjelpe tyskerne med å reparere festningene, som tyskerne hadde besatt, lage bunkers, bygge nye og reparere gamle skip, lage våpen for tyskerne ved Kongsberg våpenfabrikk osv. — Alt bestemt for å kunne bekjempe norske soldater, for tilfelle de forsøkte å befri sitt land for tyskere.

Dette var landssvik og straffbart ifølge var straffelovs § 86 og ifølge anordningene. — Minste straff 3 års hefte eller fengsel.

Ingen av disse ble straffet.

Derimot ble medlemmer av Nasjonal Samling straffet og mishandlet på det frykteligste — kun for dette medlemsskap.

Selvmord. — Det forekommer en masse selvmord. Noen hopper på sjøen, andre skyter sig, men mest alminnelig er det å legge sig på kjøkkenet og sette opp gasskranen, hvorpå de sovner inn for aldri å våkne mer.

Det er ikke bare Ueland som kjenner familie på 6 mennesker, som alle i fortvilelse begår selvmord.

Her i nærheten bodde en kjent skolemann som hadde en gift sønn med 2 barn. Disse barn hadde i lang tid gledet seg til å gå med i 17. mai-toget, og deres far tok barna med og anbrakte dem med sine små flagg i barnetoget, og de frydet seg som aldri før.

Men så ble de utvist av toget, fordi deres far var medlem av Nasjonal Samling.

Han måtte gå hjem med sine gråtende barn, og både han og hans hustru tenkte med gru på hvorledes det i fremtiden kunne gå deres barn under slike forhold.

De tok en fortvilet, men rask beslutning. Faren skjøt barna, sin hustru og derpå seg selv. Hans far skjøt sin hustru og seg selv.

Alle slike selvmord i fortvilelse får man sjelden høre om. De dødes pårørende vil ikke ha publisert at deres egne har gått til en slik handling. De døde begraves i stillhet uten en liten minnestein på graven.

Alle de som har hånet og forfulgt disse ulykkelige er ikke uten ansvar.

Når skyldspørsmålet skal drøftes er det kun tale om to politiske partier, nemlig:

- A. *Nasjonal Samling* som motarbeidet avrustningen og arbeidet for et sterkt forsvar som kunne holde fienden ute.
- B. *Arbeiderpartiet* som var det største og det eneste som hadde hel avrustning på sitt program.

Partiets årlige avrustningsforslag i en rekke år lød slik:

«Vernepliktsloven av 19. juli 1910 med senere forandringer oppheves.

Samtlige festningsverker nedlegges. Det materiell for hær og marine som frigjøres ved avrustningen, overføres til andre offentlige virksomheter eller selges.

Militære verfter, fabrikker, verksteder, laboratorier m. v. overgår til sivil virksomhet eller avvikles.

Militærvesenets administrative organer og militære skolevirksomhet avvikles. Det personell som ved avrustningen overflødiggjøres, overføres til annen beskjeftigelse eller holdes skadeløs av det offentlige».

Den eneste nyanskaffelsen var *det brukne gevær*, som lederne pyntet seg med som tegn på at landet ikke skulde forsvares.

Det må være lett å forstå hvem av disse partier svek vårt land.

Men vi opplever at alle fengsler og de mange konsentrasjonsleirer over det hele land fyltes med folk fra det forsvarsvennlige parti — dømt etter straffeanordninger, som våre fremste rettslærde erklærer er rettsugyltige.

Og Nygaardsvold — toppfiguren i det parti som påførte landet den største skam og ulykke som vår historie kjenner, tildeles Kongens gullmedalje for denne sin landsgagnlige virksomhet — og tar imot den.

Landets skoledirektører har nettopp behandlet lærermangelen, idet 1100 lærerposter er besatt av folk uten fagutdannelse. Samtidig går 2000 fagutdannede, øvede og dyktige lærere ledige — fratatt sine stillinger etter *ugyldige anordninger*.

Skoledirektør Hodnesdal, Bjørgvin, sa under et foredrag forleden at i løpet av de første 3—4 år ville 70 000 skolebarn stå uten skole bl. a. av mangel på lærerkrefter.

Jeg vil anbefale alle å skaffe seg Langelands, Harsens, Smedals, Bjørn Vardaas' og major Sagens bøker, mens de er å få. De som ikke har anledning til å kjøpe bøkene alene, får slå seg sammen med flere andre.

Det er særlig for kommende slekter disse bøker blir verdifulle. Bøkene bør finnes i alle biblioteker.

Oslo, november 1949.

O. Hedalen.

Etter at 1. opplag av denne brosjyre var sendt ut, skrev en høyesterettsadvokat, som i 3 år var aktor i landssviksaker, til mig at brosjyren burde distribueres i hundretusener eksemplarer.

Oslo, januar 1950.

O. Hedalen.